

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/113/2023
Identifikačné číslo spisu:	8710204939
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8710204939.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovvej v spore žalobcu JUDr. I. Y., nar. XX. X. XXXX, bytom R. XX/X, XXX XX Y., zastúpený: Mgr. Maroš Ježík, advokát, Murgašova 86/1, 058 01 Poprad proti žalovaným: 1/ E. Q.Č., nar. X. XX. XXXX, bytom Ú. - N. XXXX/XX, XXX XX Y., zastúpený Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Námestie sv. Egídia 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, 2/ R. Q., nar. XX. X. XXXX, zomr. XX. X. XXXX, naposledy bytom Ú. - N. XXXX/XX, XXX XX Y., o zaplatenie 11.594,25 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21C72/2010 o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. októbra 2022 sp. zn. 17/Co/54/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27. októbra 2022 sp. zn. 17Co/54/2021 v napadnutej časti, ktorou zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 2.356,768 eur s 9 % úrokom z omeškania od 9. 7. 2010 do zaplatenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v e c m u v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 21C/72/2010-521 zo dňa 11. 3. 2021, žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaným priznáva nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 percent. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 11.594,25 eura s príslušenstvom, ktorá pozostáva zo sumy 7.345,31 eura (221.284,69 Sk) s príslušenstvom uplatňovanej titulom Zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi žalobcom (postupníkom) a T. T. (postupcom) zo dňa 5. 5. 2008 (čl. 15, 16) v spojení s príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 5. 5. 2008 (čl. 17), uzavretej v nadväznosti na Zmluvu o postúpení pohľadávky uzavretú medzi T. T. (postupník) a Okresným stavebným bytovým družstvom Poprad (ďalej len OSBD Poprad) (postupca) zo dňa 25. 10. 2007; ďalej žalovaná istina pozostáva zo sumy 4.248,94 eura (1.968,28 eura + 2.280,66 eura) s príslušenstvom uplatňovanej titulom úhrad zaplatených žalobcom ako vlastníkom predmetného bytu OSBD Poprad.

1.1. Zamietnutie žaloby vo vzťahu k sume 7.345,31 eura odôvodnil nedostatkom vecnej legitímácie

žalobcu, lebo Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá medzi T. T. (postupník) a Okresným stavebným bytovým družstvom Poprad (postupca) zo dňa 25. 10. 2007 je absolútne neplatná (§ 37 a 39 OZ) pretože nie je zrozumiteľne a určite vyjadrená cena za postúpenie pohľadávky (jednoznačne sa jedná o odplatné postúpenie pohľadávky). Skonštatoval, že T. T. nenadobudla pohľadávku platne, preto aj Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá medzi ňou ako postupcom a žalobcom ako postupníkom aj napriek tomu, že žalobca jej vyplatil sumu 221.284,70 Sk (7.345,31 eura) je neplatná.

1.2. Vo vzťahu k žalovanej sume 4.248,94 eura (1.968,28 eura + 2.280,66 eura) s príslušenstvom uviedol, že nájomný vzťah medzi OSBD Poprad a žalovanými vznikol na základe nájomnej zmluvy o prenechaní družstevného bytu do užívania uzavretej podľa ustanovení § 685 a 686 Občianskeho zákonníka zo dňa 9. 12. 1996, ktorá bola uzavretá na dobu neurčitú, a podľa ktorej nájomcovia boli povinní platiť nájomné a úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu podľa výmeru nájomného. Žalobca platil OSBD Poprad platby na základe neplatnej zmluvy uzavretej s OSBD Poprad, bezdôvodné obohatenie teda vzniklo OSBD Poprad a nie žalovaným, ktorí mali uzavretú platnú nájomnú zmluvu s OSBD, platby postupne platili a podľa potvrdenia o nedoplatkoch zo dňa 1. 4. 2020 E-Byt správa domov s.r.o., Hraničná 5, 058 01 Poprad, ktorého aktuálnym vlastníkom bolo OSBD Poprad, neevidovali k 31. 03. 2020 voči SVB Váh žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu a na tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv.

1.3. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 a § 263 ods. 1 CSP s tým, že žalovaným v zmysle zásady úspechu v spore priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalobcovi

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 27. októbra 2022 sp. zn. 17Co/54/2021 na odvolanie žalobcu zmenil rozsudok okresného súdu v zamietavom výroku čo do sumy 2.356,768 eura s prísl. tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 2.356,768 eura s 9 % úrokom z omeškania od 9. 7. 2010 do zaplatenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (prvý výrok); v prevyšujúcej časti potvrdil rozsudok o zamietnutí žaloby (druhý výrok) a žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 59,346 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti tejto veci (tretí výrok).

2.1. Vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí uviedol, že nárok žalobcu je možné rozdeliť do dvoch skupín. Prvou skupinou je nárok, ktorý si žalobca uplatňuje ako nárok vo výške 7.345,31 eura, ktorý predstavuje dlh, ktorý bol na žalobcu postúpený pôvodne z postupcu OSBD Poprad cez postupcu T. T. na postupníka Mgr. I. Y.. Táto pohľadávka predstavuje dlh žalovaných v súvislosti s nájomom bytu, ktorý sa nachádza v Poprade v bloku Váh číslo bytu XX na ul. Ú.-N., súp. č. XXXX/XX v Y.. Túto sumu pôvodne vyčíslil OSBD Poprad ako postupca pri postupovaní pohľadávky žalovaných na postupníka T. T..

2.2. Vyslovil, že súd prvej inštancie v svojom rozhodnutí zistil, že zmluva o postúpení pohľadávky, ktorá bola uzatvorená medzi postupcom OSBD Poprad a T. T., bola uzatvorená dňa 25. 10. 2007. OSBD Poprad oznamovalo postúpenie pohľadávky žalovaným. Pri postúpení pohľadávky žalovaným listom zo dňa 29. 10. 2007 OSBD Poprad oznámili R. Q., že pohľadávka vo výške 221.284,69 Sk bola postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávky na postupníka. Oznámenie prevzala osobne R. Q.. Rovnaké oznámenie B. neprevzal, jeho zásielka, adresovaná na adresu trvalého pobytu, bola uložená na poštovom úrade dňa 31. 10. 2007. Dňa 5. 5. 2008 uzatvorila T. T. ako postupca a Mgr. I. Y. ako postupník Zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorú T. T. získala od OSBD Poprad. Na základe tejto zmluvy Mgr. I. Y. vo vzťahu k T. T. riadne uhradil jej postúpenú pohľadávku vo výške 221.284,70 Sk. V priebehu konania nebolo preukázané, že T. T. postúpenie pohľadávky oznámila žalovaným a taktiež nebolo preukázané, že Mgr. I. Y. preukázal a oznámil postúpenie pohľadávky žalovaným. Takáto informácia nevyplýva ani zo svedeckej výpovede T. T. pred prvoinštančným súdom. Žalovaní v priebehu konania ako svoju obranu predložili doklady z banky, podľa ktorých mali uvedenú sumu 221.285 Sk, teda 7.345,31 eur zaplatiť v prospech OSBD, teda v čase postupovania pohľadávky na žalobcu už táto pohľadávka neexistovala. Ako to vyplýva z dokladov B. P., D..T., P., žalovaná R. Q. dňa 9. 11. 2007 zaplatila na účet SVBD, blok Váh v Poprade, číslo účtu: XXXXXXXXXXXX nedoplatok vo výške 21.000 Sk. Dňa 5. 11. 2007 zaplatila na ten istý účet SVB blok Váh, Poprad, sumu 50.000 Sk a dňa 21. 1. 2008 na účet XXXXXXXXXXXX OSBD Poprad sumu 150.285 Sk.

2.3. Odvolací súd dospel k záveru, že k postúpeniu pohľadávky dňa 25. 10. 2007 z OSBD Poprad na T.

T. vo výške 221.284,69 Sk došlo, pretože zákon s takýmto postupom ráta a k uzatvoreniu zmluvy o postúpení pohľadávky mohlo dôjsť, pretože ku dňu postúpenia pohľadávky, takáto pohľadávka OSBD Poprad voči žalovaným existovala. Túto okolnosť v priebehu celého konania nenamietala žiadna z procesných strán. Následne po postúpení pohľadávky bolo povinnosťou OSBD Poprad ako postupcu bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkom, teda žalovaným, že došlo k postúpeniu pohľadávky na nového postupníka. Oprávnenie oznámiť mala aj T. T., ktorá by však musela podľa § 526 ods. 2 OZ žalovaným preukázať aj právny úkon, na základe ktorého pohľadávku nadobudla. Ako to vyplýva z jej výpovede, takýto úkon voči žalovaným T. T. nevykonala. Túto povinnosť si podľa názoru odvolacieho súdu nesplnil ani OSBD Poprad, pretože v oznámení neoznačil nového veriteľa (postupníka).

2.3.1. Odvolací súd z vkladov v hotovosti na účet v mesiacoch november a január 2007 - 2008 však vyvodil, že na účet OSBD Poprad žalovaní zaplatili z celkového dlhu len sumu 150.285 Sk dňa 21. 1. 2008. OSBD Poprad túto platbu prijal. Ostatné dve platby 21.000 Sk a 50.000 Sk neboli určené na účet OSBD Poprad, teda na účet postupcu, ale na účet Spoločenstva vlastníkov bytov bloku Váh v Poprade, ktorý nebol postupcom pohľadávky žalovaných. V tomto rozsahu žalovaní plnili v prospech subjektu, ktorý nebol ich postupcom a v tejto časti nič nebránilo T. T., aby svoju pohľadávku platne a riadne postúpila žalobcovi. Dňa 5. 5. 2008 pri uzatváraní druhej zmluvy o postúpení pohľadávky medzi T. T. ako postupcom a Mgr. I. Y. ako postupníkom bola opäť postupovaná celá pohľadávka vo výške 221.284,69 Sk, ktorú nadobudla T. T. od OSBD Poprad, avšak, vzhľadom na to, že už táto pohľadávka bola čiastočne žalovanými uhradená vo výške 150.285 Sk v prospech pôvodného postupcu, k platnému postúpeniu pohľadávky medzi T. T. a Mgr. I. Y. došlo len vo zvyšku, a to v rozsahu 21.000 Sk a 50.000 Sk, ktoré na účet pôvodného postupcu uhradené žalovanými v čase postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 5. 5. 2008 uhradené žalovanými neboli. Preto odvolací súd dospel k záveru, že čiastočne uplatnený nárok žalobcu čo do sumy 71.000 Sk, teda 2.356,768 eura voči žalovaným z titulu postúpenia pohľadávky je dôvodný. Vo zvyšku už pohľadávka v čase postúpenia pohľadávky dňa 5. 5. 2018 na žalobcu bola uhradená v prospech pôvodného postupcu v rozsahu 150.285 Sk, preto v tejto časti odvolací súd nárok žalobcu čiastočne považoval za nedôvodný a tento mu nepriznal, čiastočne za dôvodný a rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenil a žalobe vyhovel.

2.4. Vo vzťahu k druhému uplatnenému nároku (na zaplatenie bezdôvodného obohatenia žalovaných vo výške 4.248,94 eura s príslušnými úrokmi) sa odvolací súd plne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie

2.5. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP, v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP. Aplikoval pritom postup podľa § 262 ods. 1, 2 CSP a skúmal mieru úspechu strán sporu a dospel k záveru, že žalobca bol v konaní úspešným v rozsahu 20,327 %. Žalovaní boli úspešní v rozsahu 79,673 %. Rozdiel úspechu oboch sporových strán je 59,346 % v prospech žalovaných. Preto žalovaným priznal nárok na náhradu trov celého konania voči žalobcovi v rozsahu 59,346 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. b) a f) CSP.

3.1. Dovolateľ uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie bol vydaný dňa 11. 3. 2021. a rozsudok odvolacieho súdu bol vydaný dňa 27. 10. 2022. V čase medzi vydaním rozsudku súdu prvej inštancie a rozsudku odvolacieho súdu, žalovaná 2./ dňa 25. 8. 2021 zomrela, k strate právnej subjektivity žalovanej 2/ mal súd prihliadnuť z úradnej moci.

3.2. Ďalej namietal, že odvolací súd zmenil rozhodnutie nižšieho súdu bez vyporiadania sa listinnými dôkazmi. Uviedol, že odvolací súd dospel k záveru, že čiastočne uplatnený nárok žalobcu čo do sumy 71 000 Sk (2.356,768 eura) voči žalovaným z titulu postúpenia pohľadávky, je dôvodný. Súď dospel k takémuto záveru na základe preukázania vecnej legitímácie v tejto časti. Vzhľadom k tomu, že súď nižšej inštancie sa otázke vecnej legitímácie dopodrobna venoval a aj v odôvodnení svojho rozsudku sp. zn.21C/72/2010 - 521 , kde v odst. 40 - 46 sa jednoznačne vyjadril o absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 25. 10. 2007 (a tým aj zmluvy o postúpení pohľadávky 5. 5. 2008) podľa § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka, súď konštatoval (str.18 ods.46) že nepovažuje v ďalšom konaní za potrebné zaoberať sa jednotlivými sumami vkladov, ktoré boli predložené zo strany právneho zástupcu žalovaných. Odvolací súď nijako nevysvetlil, na základe čoho považuje postúpenie pohľadávky za platné. Ak bol však toho názoru, mal sa jednotlivými sumami vkladov zaoberať a zistiť by, že v listinných dôkazoch sa nachádzajú dôkazy, ktoré jednoznačne preukazujú nie len úhrady 21.000 Sk a 50.000 Sk na

účet SVB-Váh, ale aj žiadosť žalovaných o ich prevod na účet OSBD ešte v období pred úhradou uznanej čiastky 150.285 Sk. Zdôraznil, že to, že má odvolací súd na vec iný názor ako OS, mu ešte nedáva právo (ak už dávno uzavretú otázku legitimacy znovu otvoril), aby úplne opomenul všetky listinné dôkazy, ktoré sa v uvedenom spise nachádzajú. Vzhľadom k tomu, že sa procesná situácia týmto rozhodnutím v časti týkajúcej sa zaplata častky 71.000 Sk úplne zmenila, stáli sa tieto doposiaľ nepreskúmané listiny, hlavným a rozhodujúcim dôkazom strany žalovaných. Odvolací súd, dokonca preukázal niekoľko rozhodujúcich dátumov, pre ktoré sa táto časť uplatneného nároku žalobcu stáva legitímnou, vôbec sa však nevenoval listinným dôkazom žalovaných, ktoré tieto tvrdenia úplne, zásadne a nespochybniteľne vyvracajú.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s týmto dovolacím dôvodom - strata procesnej spôsobilosti subjektivity žalovanej v 2/ rade z dôvodu jej úmrtia dňa XX. X. XXXX súhlasí, avšak poukázal na to, že doba medzi úmrtím žalovanej v 2/ rade a vyhláseným rozhodnutím odvolacieho súdu je viac ako 14 mesiacov, za ktorú dobu mohol žalovaný v 1/ rade ako jej manžel, oznámiť odvolaciemu súdu danú skutočnosť, čím by sa predišlo vydaniu týmto dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. K ostatným dovolacím dôvodom uviedol, že nie sú dané a v tejto časti je dovolanie nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

8. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

9. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Ním tvrdená vada zmatečnosti sa mala prejavovať v nepredvídateľnosti napadnutého rozhodnutia, keď odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie bez vyporiadania sa z listinnými dôkazmi, na ktorých okresný súd ani nezaložil svoje rozhodnutie.

10. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (rovnako vid' aj sp. zn. 3Obdo/40/2017).

11. Od počiatku bolo v judikatúre opakovane zdôrazňované, že ak sa chce odvolací súd odchýliť od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie na základe dokazovania, musí tieto dôkazy vykonané predtým bezprostredne súdom prvej inštancie opakovať. Ak by tak neurobil, chýbali by mu náležité podklady na vyhodnotenie týchto dôkazov, založené napríklad na ich priamom vnímaní. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Ak sa má vykonať pred odvolacím súdom dokazovanie, je potrebné nariadiť pojednávanie. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že ak odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov.

11.1. Aby sa teda odvolací súd mohol odchýliť od skutkových zistení, ktoré súd prvej inštancie čerpal z listinných dôkazov, z ktorých vychádzal prvoinštančný súd, musí dôkazy priamo vykonané súdom prvej inštancie opakovať, prípadne doplniť. Ak by sa odvolací súd odchýlil od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa bez toho, aby rešpektoval povinnosť opakovania alebo doplnenia dokazovania, zasiahol by do ústavne zaručeného práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, do obsahu ktorého patrí aj to, že odvolací súd sa môže odchýliť od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom len po doplnení alebo opakovaní dokazovania, ktorého výsledky oprávnenému súdu umožnia vlastné, prípadne aj odlišné hodnotenie dôkazov.

12. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie vo vzťahu k sume 7.345,31 eura žalobu zamietol pre nedostatok vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá medzi T. T. (postupník) a Okresným stavebným bytovým družstvom Poprad (postupca) zo dňa 25. 10. 2007 je absolútne neplatná (§ 37 a 39 OZ), pretože nie je zrozumiteľne a určite vyjadrená cena za postúpenie pohľadávky.

Odvolací súd k zmluve o postúpení pohľadávky z 25. 10. 2007 iba skonštatoval k jej uzatvoreniu mohlo dôjsť, pretože § 524 OZ s takýmto postupom ráta, platnosťou zmluvy sa na rozdiel súdu prvého stupňa vôbec nezaoberal. Následne z listinných dôkazov, a to vkladov v hotovosti vykonaných žalovanými vyvodil, že platby v rozsahu 21.000 Sk a 50.000 Sk, ktoré na účet pôvodného postupcu uhradené žalovanými v čase postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 5. 5. 2008 uhradené žalovanými neboli, preto dospel k záveru, že čiastočne uplatnený nárok žalobcu čo do sumy 71.000 Sk, teda 2.356,768 eura voči žalovaným z titulu postúpenia pohľadávky je dôvodný.

12.1. Odvolací súd teda z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery ako súd prvej inštancie, a zároveň rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, bez toho, aby vo veci vykonal (zopakoval) v potrebnom rozsahu dokazovanie, t. j. odvolací súd vo veci nenariadil pojednávanie, nevykonával žiadne dokazovanie, teda nevykonával ani dokazovanie listinnými dôkazmi, a to výpismi z vkladov uskutočnených žalovanými, na ktorých založil svoje zmeňujúce rozhodnutie. Odvolací súd mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného sporového konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, dospel v podstate iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie. Navyše, ktoré súd prvej inštancie ani nevyhodnotil, pretože ten založil svoje rozhodnutie na inom právnom závere, teda na tom, že zmluva o postúpení pohľadávky z 25. 10. 2007 je absolútne neplatná.

13. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd postupoval v priamom rozpore so znením ustanovenia § 384 ods. 1 CSP, a teda sa natoľko odchýlil od jeho znenia, že zásadne poprel jeho účel a význam, keď dospel

k odlišným skutkovým zisteniam ako prvoinštančný súd bez vykonania vlastného dokazovania alebo jeho zopakovania v odvolacom konaní, čím znemožnil žalovaným, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Záver o tom, či zmluva o postúpení pohľadávky z 25. 10. 2007 je platná, je pre posúdenie veci kľúčová.

13.1. Za predpokladu, že odvolací súd dospeje k záveru o platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 25. 10. 2007 (ktorú je však potrebné podrobiť prieskumu aj z hľadiska obsahu - teda čo bolo konkrétne, aké pohľadávky predmetom postúpenia), je potrebné predovšetkým vykonať dokazovanie všetkými listinnými dôkazmi predloženými žalovanými, teda aj tými, ktorými preukazujú preúčtovanie spornej platby 71.000 Sk z účtu SVB na účet OSBD.

14. Dovolací súd mal preto za preukázané, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Dovolací súd poznamenáva, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Bude preto úlohou odvolacieho súdu, aby predovšetkým zabezpečil dostatočný podklad na zistenie skutkového stavu. V prvom rade však odstráni vadu konania spočívajúcu v nedostatku právnej subjektivity žalovanej 2/, ktorá ešte pred rozhodnutím dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu zomrela. Za tým účelom zistí okruh jej právnych nástupcov a dodrží postup podľa § 63 CSP.

15. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd postupom podľa § 453 ods. 3 CSP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.